

LBRIS

We know
books

SOFÍA SEGOVIA

ZBORUL
ALBINELOR

Traducere din limba engleză și note
TEODORA MAFTEI

LITERA
București

1

UNUL VINETIU,
ALTUL DE CULOAREA LAPTELUI

În acea dimineață fragedă de octombrie, plânsele bebelușului se contopeau cu vântul răcoros care sufla printre copaci, cu trilul păsărelelor și cu insectele nopții care își luau rămas-bun. Sunetele răsunau din vegetația deasă, dar se risipeau la mică depărtare de sursă, ca și cum ar fi fost curmate ca prin vrajă pe măsură ce se aventurau către urechile oamenilor.

Ani la rând, lumea remarcase cum *Don Teodosio*, în drumul lui spre muncă la o moșie din apropiere, trebuie să fi trecut pe lângă bietul copilăș abandonat fără să audă vreun zgomot și cum, în căutarea unei poțiuni de dragoste, Lupita, spălătoreasa familiei Morales, traversase podul care o ducea spre La Petaca fără să bage de seamă ceva suspect. „Dacă l-aș fi auzit“, spunea ea în seara aceea oricui era dispus să o asculte, „l-aș fi luat măcar în brațe, pentru că oricât de respingător ar fi fost, nu știu cine ar fi putut abandona în halul ăsta un nou-născut, să-l lase pur și simplu acolo să moară singurel.“

Întâmplarea era învăluită în mister. Ce femeie nesăbuită din împrejurimi dăduse recent semne că ar fi rămas însărcinată? Al cui era acest copilăș năpăstuit? Veștile acestui act nechibzuit se răspândeau mai

ceva ca rujeola în oraș, așa că s-ar fi aflat dacă cineva știa ceva.

Iată că de această dată nimeni nu știa nimic.

Se vehiculau tot felul de teorii, însă mentalul colectiv fusese captat de cea conform căreia copilul ar fi aparținut uneia dintre vrăjitoarele din La Petaca, despre care se știa că își oferea gratuit favorurile trupești. Vrăjitoarea, după ce dăduse naștere unui copil diform, cu o înfățișare nefirească – fusese pesemne pedepsită de Providență sau de Scaraoțchi –, se duse să îl azzvârle sub pod, lăsându-l la mila Domnului.

Nimeni nu știa de cât timp fusese abandonat copilașul sub pod, gol și înfometat. Nimeni nu își putea explica cum de supraviețuise forțelor naturii fără să sângereze până la moarte fiindcă nu îi fusese tăiat la timp cordonul ombilical sau fără să fie devorat de șobolanii, păsările răpitoare, urșii sau pumele care se găseau din belșug pe acele coline.

Cu toții se întrebau cum de îl găsisese bătrâna Nana Reja, acoperit de o pătură vie de albine.

Reja alesese să își petreacă restul zilelor într-un singur loc, în fața unuia dintre șoproanele de pe moșia La Amistad. Construcția avea o structură modestă, fără ferestre, asemănătoare cu alte câteva clădiri încă în funcțiune, aflate în spatele casei principale pentru a fi ferite de privirile oaspeților. Singurul lucru prin care se deosebea acest șopron de celelalte era acoperișul lăsat, care îi permitea bătrânei să stea afară, fie iarnă, fie vară. Streașina fusese o întâmplare fericită. Reja nu alesese acest loc pentru a se adăposti de intemperii, ci pentru a se bucura de priveliște și de vântul care adia dinspre dealuri până la ea. Doar pentru ea.

Bătrâna își alesese acest loc de odihnă cu atât de mult timp în urmă, încât nici unul dintre cei care

mai erau în viață nu-și mai amintea când se instalase acolo sau când își făcuse apariția scaunul-balansoar.

Mai toți credeau că nu se ridicase niciodată de pe scaun și bănuiau că asta se întâmplase din cauză că, la vârsta ei – câți ani avea, nimeni nu putea ști sigur – nu o mai țineau picioarele, iar mușchii nu-i mai răspundeau la comenzi. Când se iveau soarele pe cer, deja o vedeau instalată acolo, legănându-se alene, mai mult de la vânt decât de la vreo mișcare a tălpilor, iar noaptea nu-i observa nimeni lipsa, căci deja se pregăteau cu toții de culcare.

Toți anii petrecuți în balansoar îi făcuseră pe localnici să uite de povestea și omenia ei: se integrase în peisaj, prinsese rădăcini în pământul pe care se legăna. Carnea îi devenise lemnoasă, iar pielea o scoarță aspră, întunecoasă și zbârcită.

Nimeni nu o saluta când era în trecere, la fel cum nimeni nu ar fi salutat un copac îmbătrânit și muribund. Unii copii o observau de la distanță atunci când străbăteau scurtul drum dinspre oraș în căutarea legendei; foarte rar își făcea câte unul curaj să se apropie de ea pentru a se convinge că era într-adevăr vie și nu cioplită din lemn. Își dădeau rapid seama că sub scoarță se ascundea o ființă vie atunci când, fără ca măcar să deschidă ochii, bătrâna îi dădea o zmetie zdravănă cu ciomagul temerarului explorator.

Reja nu suporta să fie subiectul curiozității nimănui; prefera să pretindă că era făcută din lemn. Prefera să fie ignorată. La vârsta ei, la câte îi văzuseră ochii, câte îi auziseră urechile, cât vorbise gura, cât simțise pielea și cât suferise inima, socotea că trecuse prin destule încât i-ar fi obosit pe ceilalți. Nu-și putea explica de ce mai era încă în viață sau ce mai aștepta înainte să se stingă. Din moment ce nu mai era de folos nimănui,

iar trupul i se veștejise, prefera să nu privească și să nu fie privită, să nu audă, să nu vorbească și să nu simtă.

Reja îi mai tolera pe câte unii, cum era cealaltă bunicuță, Pola, care, la fel ca Reja, își trăise cu mult timp în urmă vremurile de glorie. Îl tolera și pe conașul Francisco, pentru că odată, când încă își mai îngăduia să simtă, îl iubise profund. În schimb, nu-i putea suporta soția, pe Beatriz, și nici fiicele – soția pentru că Reja nu avea de gând să primească pe cineva nou în viața ei, iar copiii pentru că îi păreau nesuferiți.

Ei nu aveau nevoie de nimic de la ea, iar ea nu dorea să le ofere nimic, căci bătrânețea o exonerase de îndatoririle de servitoare. De ani de zile nu mai participa deloc la treburile gospodăriei și așa ajunsese să devină parte integrantă a balansoarului ei, devenind dificil de distins unde se termina lemnul și unde începea omul.

Înainte de a se miji de ziuă, se deplasa din dormitor până la magazie, iar scaunul-balansoar o aștepta sub acoperișul lăsat. Apoi închidea ochii ca să nu vadă nimic, iar urechile și le astupa ca să nu audă. Micul dejun, prânzul și cina i le aducea Pola, însă abia dacă se atingea de ele, căci trupul ei nu mai simțea mare nevoie de hrană. Se ridica de pe scaun mult mai târziu, atunci când, prin pleoapele-i închise, licuricii îi aminteau că se lăsase noaptea, iar balansoarul din lemn, sătul deja de apropierea lor constantă, o înghesuia, strivindu-i șoldul.

Mai deschidea câteodată ochii în drumul ei spre pat, deși nu era nevoie să-i deschidă ca să vadă. Apoi se întindea peste cuvertură – nu simțea frigul, căci pielea ei nu mai lăsa nici frigul să se infiltreze. Nu adormea însă. Organismul ei nu mai simțea de mult nevoia de somn. Nu înțelegea dacă era din cauză că dormise cât ar avea nevoie o ființă să doarmă pe parcursul unei

vieți sau pur și simplu refuza să adoarmă de teamă să nu cadă în somnul cel de veci. Nu se mai gândise la asta de multă vreme. După câteva ore petrecute pe moliciunea patului, începea să simtă strânsoarea și înțepăturile care îi aminteau că sosise vremea să îi facă o vizită companionului ei fidel, balansoarul.

Nana Reja nu știa prea bine câți ani de viață avea. Nu știa cum se născuse și nici care-i era numele complet, asta în caz că se deranjase cineva să îi dea unul. Deși își închipuia că probabil avusese o copilărie, nu-și putea aminti nici de ea, nici de părinți – dacă îi știuse vreodată –, iar dacă cineva i-ar fi spus că încolțise din pământ asemenea unui nuc, ea ar fi crezut. Nu-și amintea nici chipul bărbatului care îi oferise copilul în tinerețe, dar ținea minte că îi privise spatele pe măsură ce se îndepărta, părăsind-o în coliba ei din lemn și lut, lăsând-o în voia sortii într-o lume necunoscută.

În orice caz, nu avea să uite niciodată mișcările puternice din pântecul ei, înțepăturile din sâni și lichidul dulce și gălbui care ieșea din ei chiar înainte de a i se naște unicul copil. Nu era prea convinsă că își mai amintea chipul băiețelului, poate pentru că imaginația îi juca feste, amestecând trăsăturile tuturor bebelușilor – albi și de culoare – pe care îi alăptase în tinerețe.

Își amintea bine ziua în care ajunsese pentru prima dată în Linares, aproape moartă de foame și înghețată de frig. Încă își mai simțea odorul în brațe, strâns la pieptul ei pentru a-l proteja de aerul înghețat din luna lui gerar. Nu coborâse niciodată din munți, așa că era firesc să nu fi văzut niciodată atâtea case la un loc, să nu fi pășit vreodată pe stradă și să nu fi traversat nici o piațetă; nu se așezase niciodată pe o bancă publică, dar asta făcea când genunchii-i slăbiți o lăsau.

Știa că trebuia să ceară ajutor, dar chiar dacă nu era pentru ea, nu știa cum. Ar fi cerut ajutor de dragul bebelușului pe care îl purta pe brațe, căci de două zile nici nu mai plângea, nici nu mai voia sân.

Acesta era unicul motiv pentru care coborâse în orașul pe care îl contempla uneori de la distanță, din coliba ei din munți.

Nu mai simțise însă niciodată un asemenea frig, de asta era sigură. Pesemne că și localnicii îl resimțeau, căci nu văzuse pe nimeni pe afară, înfruntând aerul înghețat, asemenea ei. Nici o casă nu părea abordabilă. Ferestrele și ușile aveau gratii, iar în spatele lor, obloane închise. Prin urmare, rămăsese șovăitoare pe banca din piațetă, tot mai înfrigorată și mai temătoare pentru copilul ei.

Nu știa sigur cât timp rămăsese acolo și poate că nu s-ar mai fi mișcat niciodată din loc – ar fi devenit totuna cu statuile din piațetă – dacă doctorul orașului, om bun de felul său, nu ar fi trecut chiar atunci prin zonă, șocat să dea peste o femeie atât de disperată.

În ciuda frigului, dr. Doria ieșise din casă pentru că doamna Morales era pe moarte. Cu două zile în urmă, femeia născuse primul ei copil, asistată de o moașă. Acum, soțul îl chemase pe doctor la primele ore ale dimineții, alarmat de starea febrilă a soției lui. Doria trebuise să o înduplece să-i spună unde simțea disconfort: la sâni. Infecția se manifesta printr-o durere ascuțită atunci când hrănea copilul.

Mastită.

– De ce nu mi-ai spus mai devreme, doamnă?

– Mi-a fost rușine, doctore.

Infecția se agravase. Bebelușul plângea fără oprire, căci nu se hrănise de mai bine de douăsprezece ore – mama nu se mai îndura să-l alăpteze. Doctorul nu

văzuse și nu auzise niciodată de vreo femeie care să-și fie pierdut viața din cauza mastitei. Totuși, era limpede că doamna Morales era pe moarte. Pielea-i cadaverică și strălucirea bolnăvicioasă din ochii ei îi dădeau doctorului de înțeles că proaspăta mămică avea să își dea duhul cât de curând. Consternat, l-a luat pe domnul Morales afară, în hol.

– Trebuie să-mi permiteți să vă examinez soția.

– Nu, domnule doctor. Dați-i niște medicamente, atât.

– Ce medicamente? Doamna este pe moarte, domnule Morales. Trebuie să mă lăsați să descopăr din ce cauză.

– Trebuie să fie de la lapte.

– E de la altceva.

Doctorul a făcut tot ce i-a stat în putere pentru a-l convinge: i-a promis să atingă, dar să nu privească, ori să privească, dar să nu atingă. În cele din urmă, soțul a consimțit, convingându-și consoarta care trăgea să moară să îi îngăduie medicului să-i palpeze sânii și, mai grav, să îi examineze partea inferioară a abdomenului și zona inghinală. Nu fusese nevoie să atingă nimic: durerea intensă din zona pelvisului și lohiile purulente care-i ieșeau din trupul bolnav prevesteau moartea.

Cauza mortalității materne și modalitatea de prevenire a acesteia aveau să fie cândva descoperite, dar ziua aceea avea să sosească mult prea târziu pentru doamna Morales.

Nu mai era nimic de făcut decât să-i asigure pacienței un confort cât mai mare până când Domnul avea să hotărască să o ia la el.

Pentru a salva bebelușul, medicul l-a trimis pe servitorul familiei Morales să găsească o capră de lapte. Între timp, doctorul Doria a încercat să hrănească micuțul cu un biberon improvizat, umplut cu o soluție

de apă și zahăr. Odată sosit laptele de capră, nou-născutul nu l-a tolerat. Doctorul era convins că avea să aibă și el parte de o moarte lentă și cumplită.

Doria era încă îngrijorat pe drumul spre casă. După ce i-a mărturisit că nu se mai putea face nimic, și-a luat rămas-bun de la soțul femeii și totodată tatăl copilului.

- Fiți tare, domnule Morales. Numai Dumnezeu știe de ce se întâmplă astfel de lucruri.

- Mulțumesc, doctore.

Trecând prin piațetă, a zărit-o pe femeia înnegrită și înghețată de frig, ceea ce i s-a părut doctorului Doria aproape un miracol, căci fiind epuizat și înfrigorat, mergea cu capul plecat. Femeia stătea chiar în fața plachetei de bronz care anunța că familia Morales donase banca respectivă orașului. În ciuda oboselii, a fost cuprins de compasiune, astfel că s-a hotărât să se apropie de femeie pentru a o întreba ce era cu ea acolo și dacă avea nevoie de ajutor.

Bărbatul vorbea prea repede, așa că Reja nu a priceput nimic din ce i-a spus. I-a înțeles însă privirea din ochi, căpătând astfel suficientă încredere în el încât să-l urmeze până acasă. Odată ajunsă în locuința călduroasă, Reja și-a făcut curaj și i-a aruncat o privire bebelușului. Era livid și nu sufla. Nu s-a putut stăpâni și a scos un geamăt. Bărbatul, din poziția de medic al orașului, a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a-l resuscita. Dacă ar fi putut deschide gura, în ciuda faptului că era amorțită de frig, Reja ar fi spus: „La ce bun?” Nu putea decât să suspine și iar să suspine, năpădită de chipul băiețelului ei vinețiu.

Nu își amintea când o dezbrăcase doctorul și nici nu a acordat atenție faptului că era pentru prima oară când un bărbat făcea acest lucru fără să se urce apoi deasupra ei. S-a lăsat palpată și examinată, asemenea

unei păpuși de cârpă; a tresărit doar când medicul i-a atins sâni uriași și fierbinți, tari și dureroși din cauza laptelui care se acumulase. Apoi s-a lăsat îmbrăcată în veșminte mai groase și curate, fără ca măcar să întrebe cui aparțineau.

Când doctorul a condus-o afară, femeia și-a spus că măcar nu avea să îi mai fie la fel de frig odată ajunsă la banca de mai înainte. A fost surprinsă să vadă că depășiseră piațeta, continuând pe un drum care ducea la ușa celei mai impozante case de pe străduță.

Înăuntru, beznă. Așa își simțea și ea întreaga existență, stăpânită de întuneric. Reja nu mai văzuse niciodată pe cineva atât de palid ca femeia care îi ieșise în întâmpinare, cu toate că pe chipul ei se deslușea o umbră - de tristețe. Au poftit-o pe Reja în bucătărie, unde și-a ținut capul plecat. Nu voia să vadă nici chipuri, nici priviri. Voia să fie singură, să se poată întoarce la coliba ei din lemn și lut, unde, chiar de-ar fi murit de frig, măcar ar fi rămas doar ea cu tristețea ei. Mai bine așa decât să rabde suferințele altora.

A surprins atunci plânsetele unui nou-născut, simțindu-l mai întâi cu sfârcurile ei de proaspătă mămică, iar mai apoi auzindu-l. Așa reacționa corpul ei de fiecare dată când copilul îi plângea de foame, chiar și atunci când nu îl auzea. Totuși, paloarea micuțului ei era vineție, nu-i așa? Reușise oare doctorul să îl salveze?

Pulsațiile sânilor deveneau tot mai puternice. Își dorea alinarea. Avea nevoie de copilașul ei.

- Mi-e dor de băiețelul meu, a spus ea încetișor.

Nimeni din bucătărie nu părea să o audă, așa că s-a încumetat să repete mai tare:

- Mi-e dor de băiețelul meu.

- Ce zice?

- Că-i e dor de fiul ei.

- Ce zice că vrea?

- Își vrea băiatul.

Doctorul a sosit cu un ghemotoc în brațe, pe care i l-a încredințat.

- E foarte slăbit. S-ar putea să nu fie în stare să sugă cum trebuie.

- E puiul meu?

- Nu, însă are nevoie de tine în egală măsură.

Aveau nevoie unul de celălalt.

Și-a deschiat atunci bluza și, oferindu-i sânul ei, copilul s-a oprit din plâns. Pe fondul sentimentului de eliberare care o încerca pe măsură ce, puțin câte puțin, sânii i se goleau, Reja a analizat copilul: nu era băiatul ei. Își dăduse seama din prima – sunetele pe care le scotea când plângea, sugea sau suspina erau diferite. În plus, și mirosul era altul. Pentru Reja însă, efectul era același: și-ar fi dorit să-și scufunde chipul în scobitura gâtului și să inspire adânc. Se gândea totuși că s-ar putea să nu i se permită, pentru că, printre altele, cel mai clar indiciu că ținea în brațe copilul altcuiva era culoarea lui. În timp ce al ei trecuse de la un brun-închis la un albastru intens, cel din urmă trecea gradual de la un roșu aprins la alb.

O observau cu toții în tăcere. Singurul sunet care răsună în bucătărie era cel scos de bebelușul care sugea și înghițea.

Alberto Morales a dormise veghind asupra soției sale muribunde. După câteva zile în care nu ascultase decât gemetele soției și plânsul neconținut al nou-născutului, se obișnuise cu ideea că, deși făceau zgomot, măcar erau încă în viață. De data aceasta însă, fusese trezit de liniștea asurzitoare: nici soția nu gemea, nici copilul nu plângea. Necăjit și neîndrăznind să-și atingă soția, a fugit în căutarea fiului său.

Odată ajuns în bucătărie, i-a găsit pe servitori și pe doctorul Doria adunați în jurul a ceea ce el bănuia a fi trupul neînsuflăit al propriului copil. Sesizându-i prezența, s-au dat cu toții la o parte și l-au lăsat să treacă.

Și-a zărit atunci copilul sugând la cel mai negricios sân pe care îl văzuse vreodată.

- Am găsit doică pentru fiul dumneavoastră.

- Are pielea foarte închisă la culoare.

- Dar laptele ei e alb, așa cum e și normal.

- Corect. Se va face bine băiatul?

- Da, se va face bine. Îi era doar foame. Priviți-l.

- Doctore, când m-am trezit, soția mea era tăcută.

Doamna Morales își dăduse deja ultima suflare.

Reja a stat deoparte în perioada doliului – priveghiul, înmormântarea și jelania. Pentru ea, *señora* nici nu existase vreodată și, uneori, când băiatul îi permitea, când ea însăși își îngăduia să plece urechea la chemarea tainică a dealurilor, mai că îi venea să creadă că acel copil născut din trupul alteia răsărise din pământ – la fel ca ea, fără să își amintească altceva în afară de munți.

Ceva mai presus de instinctul matern pusese stăpânire pe ea. În următorii câțiva ani, tot universul Rejei s-a rezumat la copil. Își spunea că îl ținea în viață în numele pământului, în numele obârșiei lui neajutorate, așa că nu-i trecuse niciodată prin cap să nu-i mai ofere sânul ei odată cu apariția primului dinte și nici chiar după ce îi apăruseră toți dinții. Îi spunea numai atât: „Nu mușca, băiete!“ Laptele îi era hrană, mângâiere, cântec de leagăn. Dacă băiatul plângea, la sân cu el; dacă era mâniaș, gălăgios, abătut, mâhnit, țăfnos, smiorcăit sau n-avea somn, la sân cu el.

Feciorul Guillermo Morales s-a bucurat vreme de șase ani de sânul Nanei Reja. Nimeni nu-și putea